

Servei d'Immersion i Acol·liment Lingüístics
Març de 2016

araESCRIC – Cicle de conferències

CONFERÈNCIA 2: Escriure a raig és escriure?

Educació primària

Introducció

L'escriptura té un paper fonamental a la nostra societat. Saber escriure es configura com un dret de tots els ciutadans, que han de poder emprar l'escriptura en situacions personals, socials, intel·lectuals i acadèmiques. Per aconseguir-ho, els centres educatius han d'aplicar un enfocament didàctic competencial i comunicatiu que atengui les diverses fases del procés de composició dels textos de les diferents matèries. Les diverses àrees seran, per tant, contextos idonis per treballar els gèneres textuais que els són propis. Aquest enfocament comunicatiu no ha d'excloure la reflexió sobre el que s'ha escrit i sobre les característiques que defineixen un bon text, més enllà dels aspectes ortogràfics i de presentació.

Les eines de diagnosi. Introducció

Les eines de diagnosi són documents breus, articulats en indicadors en forma de taula, que pretenen facilitar una reflexió, posterior a l'assistència al cicle de conferències de didàctica de l'escriptura araESCRIC, per després iniciar un treball col·legiat al centre educatiu.

Les eines de diagnosi. Finalitat

Afavorir la reflexió de cada docent amb relació als diversos continguts que despleguen les idees força de cadascuna de les conferències.

Identificar la situació inicial resulta imprescindible per prendre'n consciència i decidir quins aspectes són susceptibles de millora. També és important per fer reunions de coordinació orientades a la coherència pedagògica (conceptual i metodològica) que ha de permetre augmentar la competència escrita dels alumnes.

Les eines de diagnosi. Estructura

Aquest document s'organitza en dos apartats. El primer presenta una taula articulada a partir de les diverses **idees clau** que tanquen i recapitulen els continguts més importants de les conferències. Cadascuna de les idees es desenvolupa i concreta en els diversos indicadors o criteris per a la reflexió. En el segon, els docents poden recollir les conclusions personals: valoracions, propòsits, idees a compartir, etc.

	En quina mesura...	Molt sovint	Sovint	Alguna vegada	Gairebé mai	
Fer bons textos demana un procés	Dissenyo les activitats d'escriptura de tal manera que els alumnes disposen de temps per desenvolupar les diverses fases del procés, i també per fer-les a l'escola.					
	Facilito diferents suports en cadascuna de les fases del procés d'escriptura.					
	Planificació					
	Proposo activitats per generar idees sobre un text tenint en compte l'objectiu de l'escriptura i el destinatari (què sabem del tema, tenim idees sobre la forma i l'estructura del text, el destinatari sap de què li parlarem, com volem que se'l prengui, etc.).					
	Dedico temps a l'aula per ensenyar a organitzar les idees (classificar-les, agrupar-les, jerarquitzar-les i ordenar-les).					
	Textualització					
	Treballo amb els alumnes diferents estratègies de textualització (analitzar la forma i el contingut de textos reals, avançar per paràgrafs, identificar els blocs de continguts, criteris de selecció lèxica, tipus de frases, etc.).					
	Revisió					
	Conec la diferència entre corregir i revisar un text.					
	La revisió del text forma part del procés d'escriptura.					
Plantejo activitats de revisió conjuntes: col·lectiva, per parelles, amb entrevistes personals...						
Abans de començar a escriure, cal precisar: destinatari, propòsit i la relació emissor-destinatari	Contextualització					
	Planifico les activitats d'escriptura tenint en compte els elements de la contextualització i els explico en els enunciats de les activitats.					
	Ajudo els alumnes a definir els paràmetres de la situació: a qui va destinat el text, qui l'escriu, quin propòsit persegueix, i a prendre decisions sobre com ha de ser (llarg/curt, formal/no formal, amb imatge/sense imatge...).					
L'alumne abans d'escriure té clar l'objectiu que vol aconseguir amb el text.						
Per ensenyar i aprendre el procés de composició de textos calen propostes específiques ¹	Proposo activitats que facilitin concentrar-se, només, en una fase del procés de composició:					
	Planifico activitats que ajuden els alumnes a reduir la demanda cognitiva:					
	Proposo als alumnes activitats que fan emergir el procés de composició:					
	Planifico activitats per ensenyar explícitament les estratègies de composició relacionades amb cadascuna de les fases.					
	Desenvolupo activitats que permeten aplicar el procés de composició d'una forma autònoma i prendre consciència de la seva competència:					

¹ En la conferència es van mostrar els exemples següents:

- escriptura memoritzada
- reescriptura i transformació de textos
- escriptura en parella, escriptures col·lectives guiades
- modelatge i escriptura guiada
- llibretes i carpetes d'escriptura personal

MOLT SOVINT	SOVINT	ALGUNA VEGADA	GAIREBÉ MAI
Actuació consolidada	Actuació freqüent, però no consolidada	Actuació poc freqüent	Actuació esporàdica o inexistent

L'ensenyament i l'aprenentatge de l'escriptura demanen diversitat de situacions d'interacció	Organitzo les activitats d'escriptura amb diferents tipus d'agrupament (parella, petit grup, col·lectivament...) per afavorir la interacció entre els alumnes.				
	Plantejo preguntes als alumnes que facilitin la discussió, l'anàlisi dels textos i la reflexió sobre el procés de composició. També amb la finalitat que serveixin de model en les seves discussions.				
	En les activitats d'escriptura deixo espais perquè els alumnes puguin parlar sobre els seus textos i el procés de composició.				
L'àmbit digital pot facilitar, i ampliar, les diverses fases del procés d'escriptura	Plantejo activitats d'escriptura en suports digitals.				
	Conec i modelo la utilització de recursos digitals que faciliten el desenvolupament de les diverses fases del procés.				
	Ajudo a descobrir les diverses possibilitats, recursos i eines del processador relacionats amb les fases del procés de composició.				
	Proposo particularment activitats per conèixer el "comportament", i l'ús, dels correctors de textos.				

MOLT SOVINT	SOVINT	ALGUNA VEGADA	GAIREBÉ MAI
Actuació consolidada	Actuació freqüent, però no consolidada	Actuació poc freqüent	Actuació esporàdica o inexistent

Conclusions	
Fer bons textos demana un procés	
Abans de començar a escriure, cal precisar: destinatari, propòsit i la relació emissor-destinatari	
Per ensenyar i aprendre el procés de composició de textos calen propostes específiques ²	
L'ensenyament i l'aprenentatge de l'escriptura demanen diversitat de situacions d'interacció	
L'àmbit digital pot facilitar, i ampliar, les diverses fases del procés d'escriptura	

² En la conferència es van mostrar els exemples següents:

- escriptura memoritzada
- reescriptura i transformació de textos
- escriptura en parella, escriptures col·lectives guiades
- modelatge i escriptura guiada
- llibretes i carpetes d'escriptura personal